

ÖZET
ASMA FIDANI İŞLETMELERİNİN EKONOMİK ANALİZİ VE
ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ : MANİSA İLİ ÖRNEĞİ

Yüksel SAVAŞ

Yüksek Lisans Tezi, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ferit ÇOBANOĞLU

2013, 51 sayfa

Bağcılık sektörünün ihtiyaç duyduğu asma fidanı ihtiyacı sayıları pek de çok olmayan fidan üreticisi işletme tarafından karşılanmaktadır. Bağcılık konusunda köklü bir geçmişe sahip olan ve yoğun bir üzüm üretimin yapıldığı Manisa ilinde Türkiye’ de üretilen asma fidanlarının 2/3’ ü üretilmektedir. Bu çalışmada Manisa ili asma fidanı üretim işletmelerinin üretim maliyetleri hesaplanarak etkinlikleri belirlenmiştir. Manisa ilinde faaliyet gösteren 17 adet aşılı, 14 adet aşısız (yerli) fidan üreticisinden 2011-2012 üretim dönemine ait veriler toplanmıştır. Aşılı asma fidanı üreten işletmelerinin ortalamasına göre aşılı asma fidanı birim maliyeti 0,94 TL/adet, birim fidan geliri 2,73 TL/adet ve birim fidan net geliri 1,79 TL/adet olarak gerçekleşmiştir. Aşısız fidan üreten işletmelerin ortalamasına göre birim fidan maliyeti 0,41 TL/adet, birim fidan geliri 0,49 TL ve birim fidan net geliri 0,08 TL olarak belirlenmiştir. İşletmelerin etkinlikleri Veri Zarflama Analizi (VZA) ile belirlenmiştir. Analiz sonucunda, aşılı asma fidanı üreten işletmelerin Ölçeğe Sabit Getiri (ÖSG) ve Ölçeğe Değişken Getiri (ÖDG) yaklaşımları için ortalama teknik etkinlik değerleri, sırasıyla 0,830 ve 0,906 bulunmuştur. Bu değerler aşısız fidan üreten işletmeler için ise, sırasıyla 0,966 ve 0,980 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç da; ÖDG sınırının, ÖSG sınırından daha esnek olduğunu ve verileri daha sıkı zarfladığı teorisi ile tutarlı çıkmıştır. Ortalama bir aşılı asma fidanı işletmesinin, etkin bir işletme seviyesinde çalışabilmesi durumunda, girdilerde %9,4 oranında bir tasarruf sağlanabilecektir.

Anahtar sözcükler: Asma Fidanı üretimi, Bağcılık, Veri Zarflama Analizi